

מהנעשה בשטח

עזרא שושני, ה.מ.ב.

• מערכות זיהוי אוטומטיות

מיגוון הכתמים שעל גופה או בשיטת הבר קוד (BAR CODE).

עצתי למשקים היא לא למהר ולרכוש מערכות לזיהוי אוטומטי של פרות מכל יצרן שהוא, עד אשר הן תיבדקנה על ידינו.

• אמצעי להתראה על המלטה בפרות

סוכן מקומי הביא אמצעי כזה לצורך שיווקו בארץ. המתקן מורכב מחישן טמפרטורה אשר מותקן בצנאר הרחם ואשר מוחדר באמצעות צינור. חישן זה בודק את טמפרטורת הרחם ומעביר למשדר אשר נמצא על גב הפרה את הנתונים באמצעות כבל. כאשר שלפוחית הנוזלים (השפיר) משתחררת, היא לוחצת על כנפיים מכונסות הצמודות לחישן, ובעת דחיפת הסנסור כנפיים אלו נפתחות והחישן מוצא את דרכו אל מחוץ לצנאר הרחם. תשדורת על שינוי הטמפרטורה מועברת אל המשדר שבגב הפרה. המקלט בבית הרפתן מתחיל לזמזם עם השינויים בטמפרטורה. אין המקלט מזהה את מספר הפרה אלא רק מודיע על תחילת המלטה של אחת הפרות. ניתן לחבר משדר לכל פרה שבקבוצת ההמלטות. מתקן זה נמצא כעת בניסויי שדה.

• אנו מפרסמים מדי חודשיים סקר שווקים לציווד חליבה ולחומרי ניקוי וחיטוי. הסקר האחרון פורסם בחודש מאי 1984. הוא מיועד לשימושכם, נצלו אותו וחשכו כסף רב!

• **חיטוי מכונות.** בחלק מהמשקים מבוצע חיטוי אשכולי החליבה בין פרה לפרה, אך ללא שטיפת מים לאחר מכן. שאריות יוד בחלב מסוכנות לציבור הצרכנים ובעיקר לתינוקות. אנה הקפידו על שטיפת אשכולי החליבה במים נקיים ומונעו צרות מילדינו. אמנם ריכוז נמוך של יוד (25 חל"מ) אינו מסוכן אך טעות בקביעת המינון עלולה להיות הרת אסון.

כולנו ממתנים בכליון עיניים למערכות זיהוי אוטומטיות של פרות. אין בידינו כל נתונים אשר יוכיחו עדיפותה של מערכת אחת על האחרות ויותר מכך; אין לנו שום תוצאות מניסויי שדה אשר יאפשרו לנו להמליץ על מערכות לזיהוי אוטומטי. מהידוע לנו כיום, חברות פולוד, אלפא לאואל ווסטפליה אכן פיתחו מערכות לזיהוי אוטומטי אשר מיועדות לזיהוי הפרות במאביסים המותקנים בשיכונן הפרות. מאביסים אלה מגבילים את צריכת המזון המדוכו בהתאם להנחיות של מרכז הרפת. הגורם המנחה את מרכז הרפת הוא כמות החלב של הפרה אשר מזוהה אוטומטית באמצעות מקלטים המותקנים במאביסים במכון או באופן ידני. המשדרים תלויים על צנאר הפרות והחברות המוכרות לעיל טוענות שהתקנת מקלטים על קו החזה אפשרית כיום ללא מאביסים במכון.

חברת באומטיק מפתחת מתקן לזיהוי הפרות (פסיווי) אשר יחובר לרגל הפרה. מתקן זה גם מאפשר מדידת צעדי הפרות (פדומטר).

חברת צח"מ אפיקים פיתחה אף היא מתקן מזהה פרות אשר מחובר לרגל הפרה. מתקן זה שונה מהמתקן שפותח על ידי באומטיק בכך, שהוא אקטיווי (מקור האנרגיה צמוד למתקן). זיהוי הפרה ייעשה או בכניסה או בעמדה עצמה. בעייתיות הזיהוי בכניסה הוגדרה במאמרים קודמים, אך אין ספק שהמחיר הנדרש לזיהוי בעמדה יהיה גבוה. עם זאת עלינו לשאוף לזיהוי מירבי בתוך המכון. המזהה שפותח על ידי צח"מ אפיקים מאפשר אף הוא בדיקת צעדי הפרות (פדומטר) ועל סמך זה קביעת ייחוס הפרות.

שני יזמים מקומיים נוספים עוסקים בפיתוח מערכות לזיהוי פרות. מערכות אלו עדיין בפיתוח. עקרון הזיהוי שונה משל שאר החברות והוא בנוי על צילום פרות וזיהוי הפרה באמצעות

של עבודה לא הובחן שיפור במצב בריאות העדר ואף אחוז הנגיעות מחדש לא קטן. בבדיקה הסתבר, שממשק ההיגיינה במשק לא היה תקין, (כגון הפרדת מבכירות מפרות, הפרדת חולות וכו'). לכן אין אנו יכולים להסתמך על התוצאות ממשק זה.

לאחרונה הותקנו מתקנים נוספים אשר פותחו על ידי הח' רוברט ברגר. הראשון הותקן בקיבוץ מעגן מיכאל, השני שוכלל והותקן לאחר מכן בקיבוץ אשדות יעקב איחוד. ברצוני להבהיר, שמתקן זה אכן בא לחסוך את זמן הטבילה בבור החליבה, אם גם הזמן הדרוש לטבילת הפטמות הינו קטן יחסית. לעומת זה, הריסוס דורש כמויות רבות של חומר חיטוי וכן יש להבטיח כיסוי מלא של העטינים, ולא של חלקים אחרים מגוף הפרה... ניתן לחסוך במחיר הנדרש לחיטוי על ידי מעבר מחומרי חיטוי על בסיס יוד לחומרי חיטוי על בסיס כלור. הוראות מפורטות יינתנו על ידינו לכל דורש. עם זאת אני שב ומוזהר, שהכנסת מתקן זה חייבת להיות מלווה בתצפית הן לגבי תיפקוד המערכת והן לגבי מצב בריאות העדר.

★ ★ ★

בהודמנות זו ברצוני לברך את חי הברון עם גמר עבודתו בהתאחדות ויציאתו לגימלאות. אך כיוון שבכרה זו כבר ניתנה על ידי כל המאוגדים בהתאחדות מגדלי בקר בחוברת 190 אוסיף ואומר מעבר לברכה:

חי היה אחראי לנושא ממשק חליבה במשך שנים רבות. מהפיכות טכנולוגיות רבות התרחשו במשך שנות עבודתו ואת כולן הוא ליווה. לא אטעה אם אומר, שאת הצעד הראשון לפריצת הדרך עשה חי עוד בשלהי שנות הארבעים עם המעבר מחליבה ידנית לחליבה מכנית. אני התחלתי את עבודתי בהתאחדות עם פרישתו של חי מתפקידו כיועץ לממשק חליבה וכניסתו לתפקיד עורך "משק הבקר והחלב".

כ־12 חודשים ערכה החפיפה ביני לבין חי, וכמלווה נאמן לא חסך חי מעצמו והקדיש לי שעות רבות וגם הרבה סבלנות, כדרכו. את מירב המידע שאבתי ממנו ובזכותו צללתי

• **בטנות חדשות.** חברת באומטיק החלה לשווק בארץ בטנות, אשר הרכב הגומי שלהן שונה במקצת מהבטנות המקובלות. בין היתר, אחוז הפחם שבגומי גבוה יותר. שינוי זה יאפשר תקופת שימוש ארוכה יותר בטנות תוצרת יצרן זה. אנו נלווה בטנות אלה במעקב מצידנו.

• בחודש יוני נערך **כנס אנשי שדה**, מדריכים ויועצים במפעל חברת מ.ג.ט. חברה זו קיבלה כעת זכיון מחברת מילר לייצור מיכלי חלב לפי הרמה והדרישות הטכניות של החברה האמריקאית. הוצג בפנינו גם מתקן לחימום מים אשר מנצל את החום שנפלט ממדחס הקירור. בעקרון פעולתו מתקן זה דומה ל"תרמה סטור" מתוצרת באומטיק. הוא נבדל בכך שקליפתו החיצונית אף היא מפלדת אל-חלד, ושכין המים למשטח מעביר החום מוצב לוח אמיל, אשר לטענת החברה נועד להגן על משטח מעביר החום העשוי מפלדת אל-חלד.

• חברת S.C.R. – יצרן ישראלי – החלה לשווק **מפעמים חדשים** מתוצרתה. תיאור המפעמים ודרך פעולתם הובאו בסקירת הדיונים של הועדה הטכנית, בחוברת 188 של "משק הבקר והחלב". לאחרונה מותקנים מפעמים אלה במספר משקים. אנו מצידנו מבצעים מעקב אחר תיפקוד המפעמים, לאחר גמר התצפית יפורסם דו"ח בחוברת זו.

• חב' צח"מ אפיקים החליטה להתנתק מהליכה עם חברה אחת (פולווד), ולשווק את מוצריה בשיתוף עם החברות האחרות. צח"מ אפיקים, באמצעות נציגיה, התחייבה לדאוג לתקינות הציוד ולמתן שירות מתאים כפי שנעשה הדבר בעבר. הרכבת המערכת, הדרכת המשתמשים בה והשירות יינתנו בלעדית על ידי צח"מ אפיקים גם באותם מקרים שהציוד ייקנה במסגרת אחת מיצרן אחר. בכל מקרה אותו יצרן יהיה האחראי כלפי המשק בדאגה לתקינות ושירות. מבחינתנו אין מניעה לשיתוף פעולה זה ואנו מברכים על כך.

• **מיתקן לריסוס עטינים** הותקן לראשונה בקיבוץ רמות מנשה. מתקן זה הוא מתוצרת פולווד. הועדה לממשק החליבה ביקשה לבדוק השפעת מתקן זה על בריאות העדר. לאחר שנה

אין ספק ששיתוף הפעולה של חי עמנו יימשך. אולם, בפסק הזמן שחי לקח לעצמו, מצאתי חובה לעצמי לשבחו שלא בפניו ולהודות לו על עזרתו לי, כי הרבה בזכותו הגעתי עד הלום.

לתחום זה. את "שיעורי השחיה" בתחום זה לא מקבלים באוניברסיטה; למעשה חי היה לי מורה נבוכים.

גם במשך שנות עריכת החוברת "משק הבקר והחלב" הקדיש חי מזמנו לכל בעיה שהתעוררה ורצונו לא "לפספס" את הנעשה בשטח הביא להתעניינות רבה גם הלאה.

עול אוטומטי משופר

העול והפרה משתחררת אפילו במצב של שכיבה. המבנה המיוחד של העול מאפשר את הפתיחה המהירה דוקא במקום שנתפס הראש של הבהמה שנפלה או החליקה בעודה קשורה.

יתרון נוסף ומיוחד לעול זה שהוא גם יעיל בעבודה ובהפעלה וגם בטיחותי לגבי המשתמש בו כי כל הפעולות, גם בשעת חירום – מבוצעות מלמעלה וללא כלים.

מן הראוי שהמשקים ויצרני העולים ישקלו את היתרונות של העול החדש.

פרטים נוספים אצל מרדכי מלען, ה.מ.ב.

זה כשנה שחברת אלברס מקליפורניה התחילה לשווק עול אוטומטי מדגם משופר ומשוכלל יותר. מן התמונות ניתן להתרשם במה העניין.

המיוחד בדגם זה, שהוא מאפשר להשתמש בעול קשיח אף לפרות במצב שבדרך כלל היו נמנעים מזה, כגון ברפת המלטות או חולות. והיה ומתוך סיבה כלשהיא הפרה נופלת או כורסת בעודה תפוסה בעול, אין צורך לפרק שום חלק, ובדאי אין צורך להרים את הבהמה כדי לשחררה מן העול: די בהרמת התפס שבראש

